

Oturma odasından sokağa...

İsmail AFACAN
İstanbul

Çocukları lezbiyen, gey, biseksüel, trans bireyler olan Türkiyeli bir grup anne babanın hikayelerini konu alan "Benim Çocuğum" isimli belgesel önümüzdeki hafta gösterime giriyor. Belgeselde, ailelerin inkar edişlerini, travmalarını, çaresizliklerini, korkularını, utanmalarını ve kabullenme süreçlerini paylaştıkları film seyirciyi bilinmeyen ve beklenmedik hikayelerle buluşturuyor.

Muhafazakar, homofobik, transfobik bir toplumda bir yandan aile, bir yandan da aktivist olmanın ne anlama geldiğini yeniden tanımlayan yedi ebeveynin deneyimlerinin aktarıldığı filmin yönetmenliğini Can Candan üstleniyor. If Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali kapsamında, üç kez İstanbul'da, bir kez Ankara'da ve bir kez de İzmir'de gösterilecek olan belgesel filmin halka açık ilk gösterimi ise 21 Şubat perşembe günü İstinye Park'ta yapılacak. Filmin yönetmeni Can Candan'la LGBT birey olan çocukların aileleri ve belgesel üzerine sohbet ettik.

Merkezinde LGBT bireylerin ailelerinin olduğu bir belgesel çekme fikri nasıl ortaya çıktı?

Belgeselin ortaya çıkması tesadüf oldu. Belgeselde gördüğünüz ailelerin dördüyle 2010 yılında Boğaziçi Üniversitesinde Lubunya adında LGBT bireylerin bir araya geldiği bir oluşumda tanıştım. O karşılaşmada ailelerin anlattığı şeylerin çok güçlü hikayeler olduğunu gördüm. Bu hikayeleri geniş kesimlere duyurmak için böyle bir karar verdim.

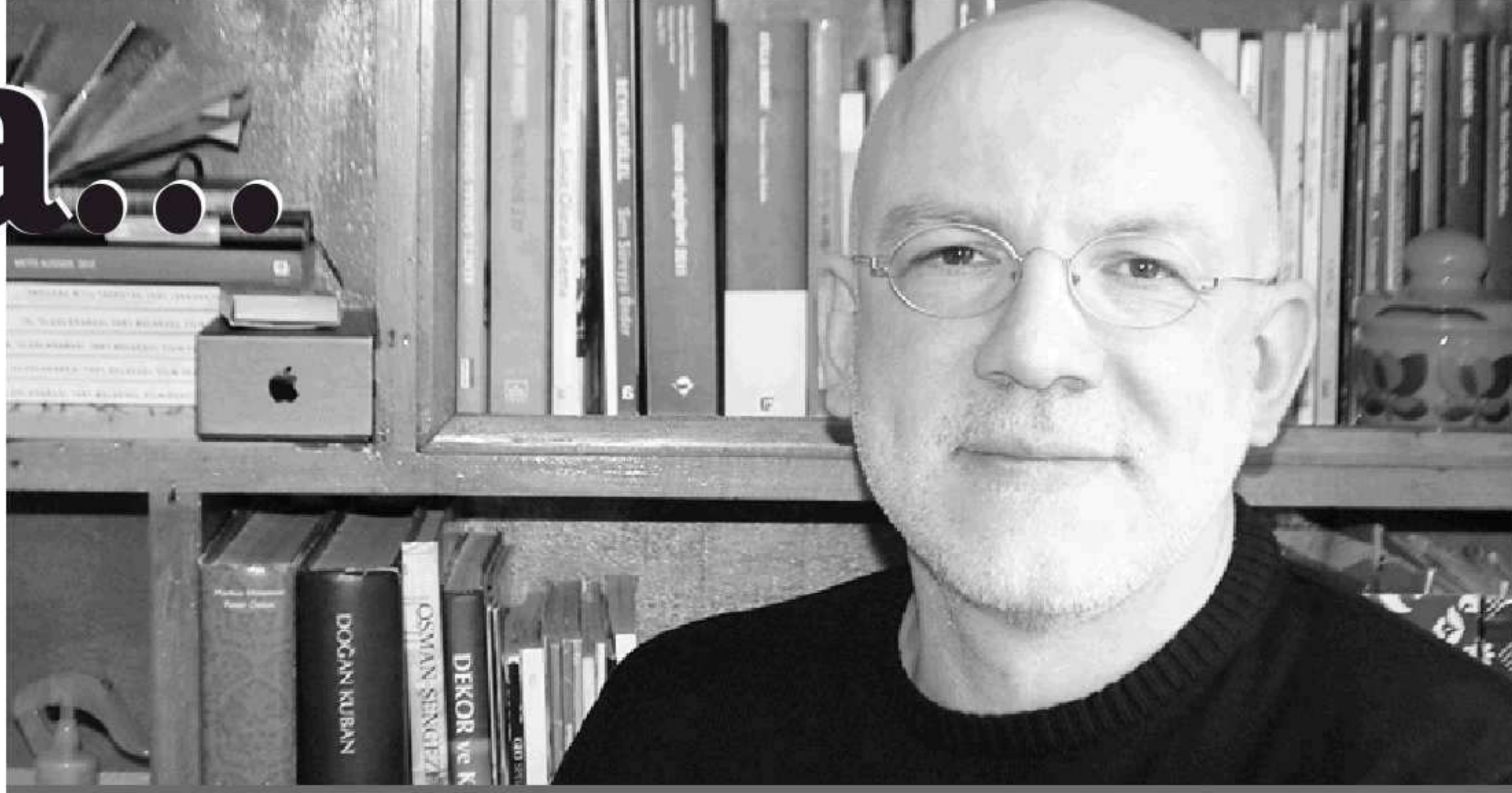
Bu önerinize aileler ne karşılık verdi?

Ailelerinde kafasında böyle bir belgesel çekme fikri zaten varmış. İtalya'ya yaptıkları bir gezi sırasında benzer aileleri konu alan belgesel film izlemişler ve o belgeselden çok etkilenmişler. Acayip bir denk düşme oldu.

CESUR OLMALARINA ŞAŞIRDIM

Belgeselde sizi şaşırtan şeyler oldu mu?

Seçtiğiniz konuyla hayatın bir alanına yoğun bir biçimde giriyorsunuz. Bu süreç boyunca sürekli bir şeyler öğreniyorsunuz. Ai-

CAN CANDAN KİMDİR?

BELGESEL Sinemacı ve Akademisyen Can Candan, lisans derecesini ABD'de Hampshire College'dan sinema-televizyon dalında, sanatta yeterlik (doktora seviyesi) diplomasını da yine ABD'de Temple Üniversitesinden film ve medya sanatları dalında aldı. Yönetmenliğini yaptığı belgeseller Boycott Coke (1989), Exodus (1991), Duvarlar, Mauern, Walls (2000) ve 3 Saat (2008) festivallerde, galerilerde, televizyonlarda, konferanslarda, üniversitelerde gösterildi, çeşitli ödüller kazandı. 2000 yılına kadar ABD'de, sonrasında da Türkiye'de çeşitli üniversitelerde ve eğitim kurumlarında film-medya sanatları üzerine dersler verdi, atölyeler düzenledi. Benim Çocuğum, Candan'ın üçüncü uzun metraj belgesel filmi.

lelerin bu kadar cesur olmasına şaşırdım. Belgesel boyunca da devam etti cesaretleri.

Belgeseldeki anlatımlarda aileler çocuklarının cinsel yönelimlerini öğrendikten sonra o süreci zor ve travmatik bir şekilde atlattımlar. Peki ailelerin bu kadar güçlü ve cesur olmasının sebebi ne olabilir?

Türkiye gibi bir yerde trans bireylerin şiddet gördüğü ve öldürüldüğü bir ülkede siz de çocuğunuzu seviyorsanız, ortaya çıkıp onların hakkını savunmama gibi bir lüksünüz yok.

KABULLENDİKTEN SONRA TOPLUMSALLAŞIYOR

Çocuğun durumunu ailenin kabullenmesi sorunun çözümünde yeterli mi?

Burada toplumsal baskıyı aşma meselesi var. Böyle bir durumda herkes çocuğunu seçmiyor tabii ki. "El alem ne der" diye düşünenler de var. Ailelerin bu toplumsal baskıyı aşıp, kendilerine dönüp, kabullenme sürecine geçmelerindeki bu zorlu süreci belgeselde anlatıyoruz. Aileler kabullenme aşamasını geçtikten sonra topluma müdahale edebiliyorlar. İlle de çocuklarınızı terk etmek zorunda değilsiniz, çocuklarınıza karşı şiddet uygulamak zorunda değilsiniz. Çünkü bunun başka bir alternatifi de var.

EN ÖNEMLİ VURGUSU ÖRGÜTLENMEK

İki bölümden oluşan belgeselin içeriğinden bahseder misiniz?

Ailelerin bu meseleyle karşılaşmaları evde oturma odalarında oluyor. "Bir gün okuldan geldi. Kuşkuvarım artıyordu. Onu babasıyla birlikte oturma odasına çağırdık. Oğlum seninle konuşmamız lazım dedik" diyen annenin bahsettiği oturma odasında birinci bölümde. Ondan sonra birbirlerini bulma ihtiyacı hissediyorlar ve yalnızlıktan kurtulmak için birbirlerinin hikayelerini paylaşarak aşabileceklerini düşünüyorlar. Daha sonra evden çıkarak daha aydınlık olan bir kapalı alanda bir araya geliyor aileler. Kafe gibi bir yerde toplantıda onları görüyoruz. Ondan sonra profesyonel psikiyatrlarla çalışmalarını görüyoruz. Sonra sokağa çıkıyorlar ve film eylemle bitiyor. Bu filmin önemli mesajlarından biri aileler örgütlendikçe birbirlerine destek oluyor ve haklarını savunabiliyorlar...

FARKLARI YOK!

DİZİLERDE, filmlerde LGBT bireyler bedenini satan insanlar olarak gösteriliyor. Sizin belgeseliniz de LGBT bireylerin birer ailesi olduğunu, gündelik yaşamları olduğunu gösteriyor. Bu açıdan da önemli bir çalışma...

Medyada LGBT bireylerin temsili çok sorunlu. Uzun süredir böyle. Bu tutum çeşitli önyargıları beslemeye devam ediyor. Burada pozitif temsillere de çok ihtiyacımız var. LGBT bireyler bizim gibi toplumda yaşayan, çalışan bireyler olarak gösterilmeli. LGBT bireylerin cinsel yönelimleri ve kimlikleri dışında bizden hiçbir farkları yok.

Filme aileler örgütlendikçe güçlüyüz mesajı veriyor.